

FAMÍLIA (VI.)

BRASNYÓ ISTVÁN

.. Parole di dolore, accenti d'ira,
Voci alte e fioche, e suon di man con elle
Facevano un tumulto, il qual s'agira
Sempre in quell'aria senza tempo tinta...
Dante: Inferno.

FUTÓ SZERELMEK

Futó szerelmek, amelyeknek nyoma sem marad, amelyeknek hama is elszóródik, elpereg, elszivárog, amelyeket nem fogad be sem az éjszaka, sem a nappal, nem kerülnek tető alá, nem lélegznek, nem ugranak sövényt és nem virrasztanak *hitvesi ágyban*, futó szerelmek, amelyekről nem alkotnak véleményt, amelyekért nem gyújtanak gyertyát, hanem alig vesznek róluk tudomást, majd szeméttel hintik be őket a „városon” kívül, futó szerelmek, melyek az ablaktáblák hajnali párájával szállnak el, amelyeket belep a harmat, amelyeket alkalmi dalba foglal a pacsirta s amelyeket elmos a zápor, amelyek úgy ülnek meg egy-egy szempárban, mint a fészkesinc madár, vagy megtévesztésként élnek suta fényképeken, amelyeket még az idő sem fakít ki, nem telik erejéből, futó szerelmek, melyek nem tudják dolgukat, amelyeknek sejtelmük sincs a szerelem dolgairól, amelyek megkésétt alkonyati fényként húzzák ki az éjszakát egy utcai lámpa alatt, amelyek másnap hiába állnak egyazon lámpa alá, mert többé nincs mit keresniük ott, és egyáltalán sehol sincs semmi keresnivalójuk, mint az idegen égöv levegőjébe tévedt sirálynak, amely arrafelé keresi a tengert, amerre sohasem volt, futó szerelmek, melyek hosszú hajakba fúlnak, gyöngéd bőrön olvadnak széjjel, könnyű talpak nyomaiból bámulnak a napsütésbe, zöld fényt pergetnek a fákról, futó szerelmek, tükör-

fényes fogakban égők, rózsaszín nyelveken csillogók, lépésről lépésre kebleken rezdülők, intim helyeken megfordulók, lábakon szoknyák alá kapaszkodók, pihés nyakak gallérjaiba hulló, harisnyakötőkkel és ruhaövekkel megfojtott futó szerelmek, rúzsos cigarettavégekkel együtt elnyomott, pohárfenéken visszamaradó, tányéron hagyott, csendülve asztal alá ejtett, ruhával együtt levetett, zsebkendővel együtt elveszített, sminkkel együtt letörölt futó szerelmek, parki padon felejtett, ujjal vízbe nyomkodott, gyűrött papirosként félrerúgott, hóviharba kizárt, ködként felszálló, szélvihar-ként elülő, énekkarban éneklő, szomorúságként felmerülő futó szerelmek, ó, futó szerelmek, melyek után éjszakánként kutyák üvöltenek, és amelyek mindenkor távoliak, akár az ég tetején a telihold, de ugyanezt a reményt sugározzák, amely nem éri meg a következő hajnalt sem, és csak a nappal kiábrándultságát hurcolja végelethatalatlanul, így hömpölyögve át az időn, olvasatlan lapokat hagyva maga után csak, meg nem látott csillagzatokat, soha fel nem fedett ábrákat, futó szerelmek, amelyek elférnek egy bonbodiére-ban, orrukat a doboz üvegfalához nyomva, de lüktetve tovább, mint az eleven békák kivett szíve, futó szerelmek, amelyek úgy emelkednek a magasba, akár egy szélről felcsapott szoknya harangja, csak keveset mutatva abból, amik valójában, semmit sem értve, mint két pucér és tanácstalan női comb, és végül, ó, ti futó szerelmek, nemiség nyomorúságos hurcolói, váratlanul lobbanna fel, de el is enyészve nyomban, mint a nappali kísértetek, közel az ember szívéhez és távol mindenki lelkétől, megfoghatatlan örhe-lyeiteken, egy szembe hulló hópehely vagytok csupán, könnycsepp-nek is kevés, fázékony gyöngy, üres takarói a semminek, mely könnyörtelenül ott csapong mindenki halántékán, kételkedést ültetve a testbe, amelyben élnetek kellene — hazugságokért lelkesedve, futó szerelmek, testrészeket emelve ki közegükből, langyos létezésükből, gyönyörökert ostromolva, kíváncsi szemeket meresztve, jellegzetességekre figyelve, soha nem találkozáva egymással, futó szerelmek, nem támasztva *familiáris* igényeket, nem ismerve hozzátartozókat, mindentől függetlenül, lebegve kibomlottan, gyors, mind gyorsabb mulandóság zászlai, különös ünnepek néptelen csarnokai, soha fel nem épülő épületek, zárva maradó házak, futó szerelmek, ó, futó szerelmek, melyek sohasem fogjátok megismerni önmagatokat, sohasem fogtok egymásra találni, sohasem értek ki a napvilágra, sohasem jön el a ti napotok, örökös ácsorgás ez, örökös elkerülése tulajdon pillantásoknak, vég nélkül, mindig előlről, fész-

kelődbe lapoz zsebekben, alkalmat várva, ó, Vághelyi szerkesztő úr szerelméi, életpálya szűrős bogáncsai, ti, könyörtelen pillanatok, melyek így is, úgy is bekövetkeztek, de nem hoztok vigaszt, sem enyhülést e férfiú borús lelkének, futó szerelmek, mintegy összegyűjtve, felhalmozva e rideg helyen, és te, virág, te virág, viaszos, megviselt szirmaiddal miféle menyasszonyi csokorból való vagy, hol töltöttünk nászéjszakát már *valaki után*, hol az a kéz, mely nemtörődően nyújtott át a *költőnek*, aki társasági lényként elmaradhatatlan jelesebb nászok elbűvésztől, különféle menyegzőkről, melyek befolyásolni látszanak a „város” ettől kezdve számított életét, és magáról is megfellebbezve lélegzik a tömegben, mely sorsát látszólag ily felemelő ünnepélyhez kötötte; Vághelyi szerkesztő úr; beszszelt, asztal alá hullott társasági urak helyettesítője hölgyszívekben ilyenkor oly gyakran észlelhető heves felindulások támadtán, *con amore, con brio*, amikor az arcon elmaszatolódik a kendőzés és a kényelmetlen testhelyezettől hasadva feslik a fehérnemű, sötét udvarok házfalának dőlve, miközben macska törleszkedik hízelkedve e pár lábaihoz, talán kicsiny gyöngédségre és figyelmességre vágyva, de léteznek más megoldások is, más zugok, sötét helyiségek, padláfeljárók, amikor a hölgy, kezét térde magasságában a létra fokára téve mélyen előrehajlik s lengő ruházatát a hátára tornyozza — ó, gyökere a kéjnek, mely a legmélyebb sötétségben is zuhogó fényű fároszként világítasz, ó, két meg-megcsukló és -vonagló láb, ó, örökös éjbe, a méltatlanság örökös éjébe vesző vagina, mely a tulajdon szemében is mindössze nővé alázod a nőt, s te, altest mindenféle fegyelemtől megszabadult mozdulata, egyszerű elutasító és felkínálkozó, bezáruló és kitarulkozó, erőtlenséget vetülete az időtlenségnek, amelyből más sarjad, más gondolat, más eszme, mint amit feminin tárgyilagossággal várni lehet — annak az időtlenségnek, amely női tekintetek nélkül mégis összeomlik, bármily rendellenes tartásra sarkallja is a testeket, bármily maszkot is nyom az eredendő gyöngéd arcokra a coitus. Felhalmozva, ti, futó szerelmek, ráépítve egy hálátlan sors falaira, amelyek képtelenek körülfogni, körülhatárolni, megmarkolni az állandóságot túl egy rúzzsal összekent zsebkendőn, egy lepattant, festett női körmön, egy elorzott gyűrűn, amelyet hiába kínált vissza utólag a szerkesztő úr, tulajdonosa határozottan tagadta, hogy valaha is látta volna azt a gyűrűt, apró holmikon, egy tabakière-en, egy kerek tükrön, egy szemöldökkihúzó ceruzán, egy Mária-érmen, egy elképesztően apró gyűszűn, egy gőzfürdői belépőjegyen, vagyis csu-

pa olyan holmikon, amik női táskák mindenféle törmelékekkel és pihével telirakódott sarkaiban szoktak kallódni, amikre sohasem szoktak vigyázni, amiknek nincs és nem is volt jelentőségük; mindez ott áll egy sarokba állított tükrös asztalkán, ami éppolyan nélkülözhetetlen kelléke az agglagények kamráinak, mint a légy-csapó vagy a filctalpú papucs, s a fal mellett, az asztalka lábától egészen a bejárati ajtóig, ott sorakozik a szerkesztő úr önmagáról való gondoskodásának egyetlen bizonyossága: *huszonnyolc pár egyforma szabású, csikorgó talpú, fényes, sárga szaloncipő*, s e gyűjtemény *huszonkilencedik* darabján, illetve párján a szerkesztő úr, fekete selyemharisnyás lábát *egyetlen* székének peremére helyezve, épp most kezdi el bogozni a zsinórt, miközben akaratlanul is az asztalka tükrébe nézve kénytelen végérvényesen leszögezni, hogy haja őszül, deresedik, de nem bánja: tudja, mennyit érnek ifjú, próbálatlan hölgyek szemében a fürtönként őszülő, szinte nőiesen hosszúra növesztett tincsek, újabb és további *futó szerelmek* ígéretei, melyeknek *társadalmi és társasági* szerepét firtatnunk sem kell, hiszen egy áldozatos élet adományai ezek, ami másfelől tolat ad a kézbe és érdemleges szellemi erővel tölti ki a koponyát, akár illattal a házat a gondozott kert, az előrelátóan elindított hársfa, a szélfúvás iránya elé emelt virágzó sövény; s mindenkor reményt fakaszt, hogy az ember egyszer elmozdulhat élete oly fukarul kijelölt posztjáról, és végre *felelőtlenül élhet*, ami alatt azt kell érteni, hogy mások számlájára, mások kárára, de ha egyszer így rendezkedett be a *világ*.

Véghelyi szerkesztő úr — immár fekete selyemharisnyában állva a szálkás és megrepedezett deszkapadlón — szemlét tart a tükrös asztalkára helyezett szerzeményei felett, emlékekkel és álmokkal *bíbelődik* máris, szavak tolnak ajkára, merülnek fel homloka háborgó vizeiből, arcok után kutat emlékezetében, mely arcoktól, valamint vár és valami szándéka van velük, majd ismét mások után, amelyeket megnevezhetetlen okokból gyűlöl, fél tőlük, de legalábbis tartózkodó indulattal vagy ellenszenvvel viseltet irányukban; ezek az arcok töltik ki fejét, amit igen csodálatraméltónak talál, hogy *ekzoora* térfogatba szinte minden pillanatnyi szándék nélkül, az ő akaratára belekényszeríthetők, rabként tarthatók, ahonnan csak az idő vagy épp az elmúlás szabadíthatja majd ki őket, ami *áttekinthetetlenül* sok idő múlva fog csak bekövetkezni, mivel Szlepcsenyi doktor úr, a „kedves doktor” egy egész asztaltársaság nem kis megrökönyödésére, amikor véletlenül az *életerőre* terelődött

a szó, azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy a szerkesztő keményebb fickó, mint amilyennek előítéletből hiszi az egész „város”.

— Hát kérem szépen, én mindannyiatokat tetőtől talpig, szőröstül-bőröstül, testestül-lelkestül jobban ismerlek, mint amennyire ti valaha is megismerhetitek magatokat — mondta az asztalfőn helyet foglaló „kedves doktor” —, de most nem akarlak benneteket azzal untatni, hogy melyikőtök mikor és miben fog meghalni, várjátok ti csak ki szépen a sorotokat; annyit azonban megmondok, hogy ebben iparkodjatok, már amennyire lehetséges, Vághelyi barátunkhoz igazodni, aki oly esetben szorongott, az asztal végén, mintha nyomban le akarná teríteni a hektika, de azt én mondom, hogy kutya baja, s nemcsak titeket valamennyiőteket, nemcsak engem, nemcsak papot, kántort, harangozót, sírásót, kis harangot, nagy harangot, de az egész várost túl fogja élni, egyszerűen elpusztíthatatlan. Ő csakugyan az.

— A mértékletesség teszi talán? — hozakodott elő kérdésével a „városi” bíróság előülője, de kérdése mélyéről nyilvánvalóan kitetszett a szerkesztő rogyant anyagi helyzete feletti gúnyolódás, amit az asztaltársaság vigyorogva vett tudomásul.

— Helyénvaló kérdés, helyénvaló kérdés — hagyták helyben, kancsalul pillogatva az oldalvást ülő Vághelyi szerkesztő úr irányába, aki a sok rókatekintet és tüskés bajuszú ördögpofa láttán érdemesnek tartotta kihúzni a derekát, megvillantani szemeit, mint egy költő, ha szatócokkal, ünneplőbe öltözötten is csirizszagú iparosokkal készülődik szócsatára, hogy kirántsa ezek alól a szakadatlanul haszonleséssel foglalkozó fajankók alól a pokrócot, tinta-tartóba mártsa a helytelenkedő tintakukacok szőrös orrát vagy méltósága mögül — nevetségessé téve — előráncigálja az esztendőik során hatalmas puhánnyá fejlődött előlülő urat, bökverset faragva íziben széle-hossza egy idomairól, köztudott viselt dolgairól, eunuch-létéről, gyermeklányok iránti vonzalmáról, meg hogy kabátja belső zsebébe, ahol más a pénztárcáját tarjt, a *szíve felett*, ő női trikóbugyit tart, amit tévedésből egy kimondottan elhúzódo és unalmas tárgyaláson elő is húzott egy alkalommal, és verejtékező arcát beletörölte, s hogy ezeket a bugyikat állítólag külön gonddal szerzi be, sokat ad arra, hogy legalább egy napig viseljék őket, hogy anyagukat kellőképpen átjárja a ... a *szörzet elektromossága*, s a hölgyekkel, akiről *megvásárolja* az alsóneműt, esküt tétet, hogy legalább két napja nem élvezték női létük áldásait, s a ruha-

darab megkaparintását impotenciája feletti diadálnak tekinti, éjszakánként előveszi és szagolgatja, s hogy egyszer úgy fogja megütni a guta, egy szál fejére húzott bugyiban, és a halottkém ki fog esni a röhögéstől az ablakon — hiszen az előlülő úr szakadatlanul hangoztatja, hogy ő természetesen él, meztelen hál, akár az „ősemeberek”: meztelen combjai összedörzsölésével szándékozza talán előcsalogni teste tücsökhangjait, erigálni halott szervét; ám ez a túlságosan mély hajlongástól deformálódott gerincű salabakter-társaság egyszerűben megfeledezik az előlülő úr mindeme fogyatékoságairól, s örömmel vállal részt a „másik fél” megalázában, aki mögött nem áll *szakadatlanul gyarapodó* vagyon, amely még akkor is gyarapszik, amikor tulajdonosa asztaltársaságbeli helyén dagadozik vagy, uram bocsá, a vécén felejtí magát, és még további *vészes* gyarapodások várhatók, míg csak mindenki magára nem ölti az előlülő urat oly minden tévedést kizáróan jellemző puhányidomokat, amelytől azonban valamennyien olyan messze járnak még, mint Vághelyi szerkesztő úr a haláltól, legalábbis Szelepcsényi doktor iménti állítása szerint.

— Uraim — felelte a „kedves doktor” —, itt nem az életmódról folytatunk most eszmecserét, hanem az úgynevezett „*életerőrd*”, amit inkább kell az egyed örökletes tulajdonságának tekinteniük, mintsem bármiféle praktikákkal elérhető tartós állapotnak, ahol, ugyanis, a hajlamoké a döntő szó, mert nézzük csak: Kedves szerkesztő barátunk iszik-e? Iszik bizony, sokat iszik. Dohányzik-e? Szivarozik! Testét rendszeresen edzi-e? Egyformán lusták vagyunk valamennyien. És mégis! Nem mutat hajlandóságot a kopásra, úgy ül a helyén, akár az acélgolyó a csapágyban, és míg ez az egy szerre minden erejéből betölteni igyekszik, mert szerkesztő barátunk — talán nem neheztelsz, kedves kamerád, ha ezt mondom, nézett át a hosszú asztalon Szelepcsényi doktor, és a terítők kockái arcára vetültek a sok ablakon át behatoló fényben — egyre kisebbre kucorodva takarítja meg magának azt a tágas teret, amit más egy szerre minden erejéből betölteni igyekszik, mert szerkesztő barátunk ésszel él: szinte kiszámítja, hogy mit, sőt mennyit — térfogatban értsd — engedhet meg magának, mert oly takarékosan bánik szétrobbanásra hajlamos szervezetével, mint a sivatagi beduin a vízcseppekkel, pedig gyöngyöket gurigáz magában le-fel, de — emelte fel mutatóujját a „kedves doktor” a füle magasságába: De! Lassúdan ér messzire az ember! Bolyongások után! — hangsúlyozta szavait, majd utána nyomban felállt az asztal mellől, és retikül-

szerű táskája után hajolt, amelyet széke alá rejtett — Ezt akkor sem szabad felednünk, amikor meghalljuk a ministránsyerek csengettyűjét, és tudjuk, hogy a pap az utolsó kenet ügyében jön hozzánk, négyágú és bolyhos, fekete papsipkájában, vagy hát tudjátok, amikor én már betettem magam után házatok kapuját — s azzal már indult is, hatolt át az utca felől vakítóan sugárzó fényben, nagy léptekkel, mintha kizárólag csak a nagy léptekben lenné kedvét, és éjjel-nappal ezek a nagy léptek közlekednek háztól házig, s mintegy szeszélyesen térnek be ide vagy oda, vannak házak, amelyek előtt hónapokig, évekig elhaladnak anélkül, hogy akár csak közelednének a kapu felé, míg egyszer csak minden további nélkül befordulnak, látogatásuk szinte mindennapos lesz, a „kedves doktor” a nagy lépteivel minden áldott nap feltűnik a sarkon vagy a fasorban, de aztán egy idő után mintha meggondolná magát vagy elunná a sok vendégeskedést ugyanannál a háznál, haragos és komor arccal vonul végig az ablakok alatt, és tájára sem néz megint csak jó ideig a kapunak, másokat kedvel meg, olyanokat, akikben talán maga is jobban bízik vagy a kapujuk alatt szebb visszhangot ütnek azok az öles, zuhogó léptei. — Vághelyi szerkesztő úr a népes asztaltársaság ellenére eképpen mégis magára maradvá vészjósól arccal szintén szedelőzködni kezdett, ami annyiból állt, hogy felkelt az asztal mellől és sétabotja után nézett, amit azonban ez alkalommal sem hozott magával; pedig hányszor megfogadta már, hogy örökösen a keze ügyében, örökös készenlétben fogja tartani, s ha úgy jön a sora, isten bizony oda fog sózni vele, és azután legyen skandálum, legyen akármilyen, derekasan fog verekedni, ha valaki megkísérli megakadályozni, ütni, vágni és szúrni fog, amíg csak kívül nem kerül az ajtón, mert tisztában van azzal, hogy ulyis egykettő el fogják felejtetni, a bántalmat, ahogy mindenfajta irritálást hamarosan elfednek, hiszen ez a feledés lényük része, a bennük munkálkodó tézstaszerű puffadásé, ami haláluk után sem marad abba, s különben is bőven módjában fog állni, hogy nem kellő, hanem tízszeres elégtételt vegyen magának, ha majd elérkezik az ideje, s az „úri” feleségek, ezek a gömbölyödő és rég megfagyasztott lelkű, férjuruk horkolásától és hangos szellentéseitől bedugult fülű, sarokba kényszerített lények egy pillanatra rájönnek életük kiúttalanságára, gyászos magányosságára, s egy szemvillanásra felrémlik előttük elfúló zenék közepette a „városi” sírkőfaragó műhelyben tisztos előrelátással máris készülő sírkövük, rajta a nevük, születési évük, amellyel szemben majd haláluk évét vésik

be utólagosan, tehát hogy többé semmi más dolguk nincs az égadta világon, mint hogy türelemmel várjanak a „kedves doktor” öles lépteinek visszhangjára a kapuk alatt, és a „kedves doktor” nyomában örökké ott settenkedő halálra, amin társaságban oly jókat lehet kacagni, ám amikor az ember meghal, egyedül hal meg, a társaság pedig továbbra is kacagni fog, és valaki mindig kacagni fog, mert nincs más dolga, csak a kacagás, amely végül is beléfojtja a lelket — Vághelyi szerkesztő úr pedig „városi” színvonalon elismerten kellemes, szellemes és nyájas ember, akire talán még érdemes is egy pillantást vetni, illetve mindenképpen érdemes, de mélyen elrejtve minden vele való kapcsolatot, nem a szívbe — a szív ugyanis kegyetlen hely, örökös, soha nem kegyelmező és meg nem bocsátó *egyetlen* vonzalom remegő vacca, aminek akár egyetlen rándulása is megállítja jártában az embert —, hanem a test gondolatai közé, akár egy rendellenes vágyat vagy hirtelen kívánságot, hiszen a szerkesztő úr végtére is sokkal inkább *feminin* lény, mint azt tapasztalatlan szem gondolná, a vele való élvezetek nem számíthatnak *igazi házasságtörtésnek*, pusztán rejtett pajkoskodásnak tekinthetők, egy másik test, valami különös célból történő kényszerű megismerésének, aminek egynél többször senki sem érezheti szükségét, felesleges még egyszer megismétlődni, teljesen szükségtelen, hiszen ha egyszer megtörtént, nemcsak képtelenség, hanem lehetetlenség is még egy ízben lejátszódnia, olyan ez, mint a meggyújtott gyufa, amely elég, s utána többször már nem gyújtható, egy önmagát nyomban megemésztő lobbanás mindössze, aminek nincs olyan jelentősége, hogy számolni vagy vergődni kelljen vele, mert utána nyugodtan jöhet a feledés anélkül, hogy bármiféle kelepécet is állíthatna a csöndes napok zavartalan múlásának, az idő örökké egyhangú, zajtalan folyásának, a visszatarthatatlanul széjjelömlő hétköznapi események, amelyek nem igazodnak események szilárd pontjaihoz, hanem — mert nincsenek események — megállnak valahol, nagy tócsákba gyülemlenek, míg csak meg nem haladják ki-ki testmagasságát.

A szerkesztő úr szelleme azonban most nem igényli e fuldoklások lelki szemével való szemlélését, sem látványát, csendesebb elfoglaltságban szeretne elmerülni, abban a füzetben ugyanis, az álmokban, leplezetlenül leírt álmaiban, melyeket éberen és alva tapasztalt az évek folyamán, s amelyek, ha bármit is jelentő történetté állhattak össze a fejében, belekerültek vonalas irkájába, ami szekrényének fiókjába van zárva, oda, ahol *gazdálkodó* emberek

általában a pénzüket szokták tartani, amíg kisebb-nagyobb „városi” pozíciók ígéretésével nem agítálja meg őket Furni úr, a takarékpénztár embere, mert a pozícióval tekintély is jár, ami nélkül a pénz mégiscsak halott dolog, hiszen pénze akármelyik parasztgazdának lehet, de *tekintélye*, ha kimozdul hazulról, már aligha: tehát ezért játszik fontos szerepet a takarékpénztár a „város” életében, mert a *takarékos* emberek rajta keresztül egycsapásra tekintélyessé is válnak, tehát a pénz nem csupán kamatot hoz, hanem mindenekelőtt tekintélyt, a takarékpénztár kölcsönügyletei révén ugyanis oda tud hatni, hogy az ő sugalmazása, sőt nyíltan beterveztetett listája alapján válasszák meg bizonyos díszülések díszelnökségét, díszegyletek dísztagjait, ám ettől tovább nemigen haladhatnak a takarékoskodók, a „városi” takarékpénztár hatalma ezen a ponton ugyanis állami szempontok szerint is fontos és jelentős tőke híján kimerül — vagyis a takarékpénztár is csak egy lyukas zsák, amit szakadatlanul foltozni kell, még hozzá különféle dísztagokkal és díszelnökökkel, akiknek lehetőleg jó nagy foltnak való szmokingjuk van, vagy legalább hordónyi kappanhájas és tokás fejük, amit akár egy tűzoltó egyleti rézsisakért is hajlandó felajánlani tömítésnek: ez természetesen a szerkesztő úr titkolt magánvéleménye, mert ő is van olyan legény, különb híján ért annyira a fapénzhez, hogy nem kergeti lapos kis ronda igazságokkal szívészéllhűdésbe a legkülönbözőbb dísztagokat körülbelül tartozónak tudó jó híré asztaltársaságokat, mert talán nem is egészen a szerkesztő úr véleménye az igazság, illetve az ő véleménye egy egészen más igazságot tart szem előtt, mégpedig amiből egykor — nem sietős — neki magának is haszna lenne, s amíg ez az idő be nem következik, nem szándékozza háborgatni az egyáltalán nem háborgásra termett kedélyeket, addig inkább a *közművelődést* áll szándékában szolgálni, amikor ezt a pályát szabta rá a sors. Ezért veszi elő most a nagy, szürke, töredezett fedelű irkát, miután lábát papucsba bújtatta, és különösen mély átérzéssel igyekszik ismét felidézni nemrégit, ám rövid idő alatt is kihűlt, ráncosra zsugorodott látomásait, amelyek életét fenntartják és kormányozzák — ez benne az a tényező, amiről a „kedves doktornak” sejtelve sincs —, hogy lehetőség szerint szavakká formálja és jelenetként leírja őket, rendszerezze APÁM EMLÉKEZÉSEI ÉS UTAZÁSAI cím alatt, amit nem kevésbé tart ötletesnek, mint egész vállalkozását.